

Japán
dobkoncert
a színházban

Ma este 7 órakor különleges, egzotikus zenei csemegében lehet részük azoknak, akiknek sikerült jegyet szerezniük a Szegedi Nemzeti Színház japán dobkoncertjére. A Japán Alapítvány szervezésében a Budapesti Japán Nagykövetség támogatásával érkezett hazánkba a messzi Okinava szigetek 7 évvel ezelőtt alakult *Zanpa Ufudzisi Daiko* (Zanpai „Nagy Oroszlán”) dob-együttese. Magyarországon mindössze három előadást tartanak, kettőt Budapesten, egyet Szegeden. A ma esti két részes, körülbelül 75 perces műsorukban öt darabot mutatnak be. Az előadáshoz egy

ízléses tájékoztató nyomtatványt is készítettek a szervezők, amely *Kárpáti János*nak, a Liszt Ferenc Zeneakadémia professzorának rövid tanulmányát közli a japán dobok művészetéről. Kedvcsinálónak álljon itt ebből egy rövid részlet: „A most bemutatkozó együttes műsorában a taiko nevű kisdobok és az ódaiko nevű közepesen nagy dobok játsszák a vezető szerepet, egy számban azonban feltűnik az óriási méretű dadaiko is. A megszólaló művekben lenyűgöző hatást kelt a sok dob együttjátékának feszes tempója, gazdag többszólamúsága és – nem utolsósorban – a dobolás látványa. Mert ahogy Japánban az ún. harci művészetek is rendkívül kidolgozott mozgáskultúrával párosulnak, a dobok megszólaltatásának, a verők tartásának és lecsapásának is külön esztétikuma van.”

H. Zs.

Hétvége a környéken
Falunap, búcsú,
városavató

Domaszéken alapkövetéltre gyülekeznek az ottani polgárok: az 1992 óta folyamatosan épülő Domaszéki Lelkigyakorlatos Ház és Továbbképző Központban a nyári szállásul szolgáló kis házak elkészülte után a munka folytatásaként három szintű főépület kivitelezése kezdődik. Az alapkövetélen jelen lesz *Gyulay Endre* szeged-csanádi megyéspüspök is.

Szőregen vasárnap Katalin napi búcsút tartanak. Dél előtt 9 órakor a római katolikus templomban szentmisét celebrál *Nagy Tibor*, móravárosi plébános, a szónok *Füzér Julián*, ferences atya, fellép a *Démász Erkel kórusa dr. Mihály* a *György* vezényletével.

Röszkén falunapot tartanak vasárnap. A katolikus templomban 10 órakor kezdődik az ünnepi szentmise. A művelődési házban 11 órakor szenteli fel a község zászlaját, címerét és pecsétjét *Gyulay Endre* Szeged-Csanád megyés püspök. Ezt követően köszöntik emlékéremmel és díszoklevéllel

Számos helyi jellegű fontos és érdeklődésre számot tartó esemény lesz a hét végén környékünkön. Szombaton Mindszentet ünnepélyesen városrá avatják. Az egész napos ünnep délután 11 órakor kezdődik, a Művelődési Ház előtti téren dr. Józsa Fábian államtitkár avatja várossá Mindszentet és adja át a polgármesternek az immár „városi” kulcsokat...

Röszke díszpolgárát. A színpadon a helybéli Pro-art táncstúdió műsorát láthatja a közönség, majd a zánkányszéki néptáncosok mutatkoznak be. Őket *Nagy-Bandó András* követi, a humorista műsorával zárul a rendezvény a művelődési házban. A röszkei labdarúgók bajnoki meccse 13 órakor kezdődik az algyőiek ellen. Egész nap virágkiállítás és kirakodóvásár várja az érdeklődőket. Este hétkor bál lesz a művelődési házban.

Ábrahám Ambrusra emlékeztek

Ábrahám Ambrus tanítványai azemléktábla alatt. (Fotó: Schmidt Andrea)

Az idegrendszer szövettanát vizsgálta s ebből a témakörből több, mint 300 közleménye, könyve jelent meg. Még nyugdíjazása után is 49 tudományos cikket írt.

Tanítványainak száma, akik az általános és középiskolában a biológiát oktatták és oktatják, több ezere tehető.

A szegedi tudományegyetem biológia szakos diplomát szerzett hallgatói, volt tanítványai több évtized után is emlékeznek magas színvonalú előadásaira, melyeket az 1950-es években rendszeresen megtapsoltak. Nagyon igényes vizsgáztató volt. Az első években végezte el a szelektálást, de annál nagyobb volt öröme, ha tapasztalta tanítványai jó felkészültségét.

Kutatásait az igényesség jellemezte. Úttörő és bátor tanítása volt a nem folytonos idegi összeköttetés (kontiguitástan).

Egyenes tartású, kemény székeley embernek ismerték, akit nehezen tört meg az élet. Talán nem is véletlen, hogy centenáriuma alkalmából megjelent önéletrajzi írásának címe „A szálfáember”.

Sokan emlegetik büszkeségét. Valóban büszke volt: tudására, kiváló tanítványaira,

Tudós és pedagógus volt

A kiváló tudós 1893. november 20-án Erdélyben, Tusnádon született. Középiskoláit Csíksomlyón végezte, majd a jászói premontrei rendbe vették fel, Kassán 1917-ben szentelték fel. A budapesti egyetemen természetrajz-földrajz szakos diplomát szerzett, de már III. éves egyetemista korában tanársegédje volt a budapesti egyetem állattani tanszékének, ahol 17 évig dolgozott. 1934 és 1940 között a szegedi polgári iskolai tanárképző főiskola tanára, 1940 és 1967 között – nyugdíjazásáig a szegedi tudományegyetem professzora és díszdoktora volt. Több akadémia tagjának választotta. Kitüntetései között említhető Kossuth-díja.

akikért viszont kellemetlen pillanatokban is kiállt. Büszkén vallotta magát székeley embernek, s szíve mindig az erdélyi tájakra hívta. Csodálatosan szép stílusban írt önéletrajzában írta: „Sokat bolyongtam szerte a világon, de lélekben mindig ott voltam Tusnádon a patak menti fehér házban, és ott vagyok most is. Odaköt a fajtám, a vérem, az elmém s odaköt a szívem.”

Annak generációnak volt egyik tagja, akik a szegedi egyetemen a tudást, az emberiséget, a hazaszeretetet, az igényességet egyidejűleg képviselték, akik nem hátráltak meg a nehézségek elől, s akik a

nemzetnek számos jó szakembert adtak.

Az élet olykor kegyetlen. Vele is az volt. Egy hónap hiányzott ahhoz, hogy 50 éves oktatói tevékenységet tudhason maga mögött, azonban a bürokrácia ezt az egy hónapot már nem adta meg számára. Ez volt egyik legfájóbb számára s a másik az, hogy nem oktatott tovább.

Ábrahám Ambrussal egy hivatását szerető, igazi pedagógus egyéniséget veszítettünk 1989-ben bekövetkezett halálakor. Vele egyben annak a tudós generációnak egyik tagja távozott el tőlünk, amelynek hiányát ma is érezzük.

Szeged biológustársadalma tegnap egész napos eseménysorozattal emlékezett a 100 éve született Ábrahám Ambrus akadémikusra. A JATE-n tanulmányi versenyt rendeztek, az Egyetem utcai épület falán emléktáblát avattak, a központi épületben dokumentumokat mutattak be a professzor életéről és munkásságáról. Délután a SZAB székházában tudományos ülést rendeztek; az előadások előtt megemlékeztek a neves neurobiológusról, dr. Csirik János, az egyetem rektora pedig Ábrahám Ambrus centenáriumi emléklakettet adott át dr. Bende Sándornak (ELTE Tanárképző Kar), dr. Hámori Józsefnek, a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem rektorának és dr. Minker Emilnek, a SZOTE Gyógyszerhatástani Intézet igazgatójának.

De felmérte a földi élet korlátait is. Önéletrajzi írásában ezt írta: „A villámok csapkodásában s a fenyőóriások zsivajgó ropogásában tanultam meg azt, hogy a hegyről bármilyen magasra mentünk, egyszer csak le kell jönnünk, mert hamar jön az este, múlt és maroknyi a lét.”

Azzal az ünnepségsorozattal, melyet november 19-én rendez a szegedi József Attila Tudományegyetem, volt tanítványai, munkatársai emlékezni kívánnak a tudósra, a pedagógusra, Erdély szülőföldre, aki egyszer csak le kellett jöjjön a hegyről, mert eljött az este, a múlt maroknyi lét vége.

Bárcsak sok olyan nagy tudósunk, sok igazi nagy egyéniségünk lenne önellentmondásai ellenére is, mint Ambrus bácsi, akire méltó emlékezni s aki most a Farkasréti temetőben, az erdélyi hegységek emlékeztető szelíd domb oldalában egy nagy fa árnyékában piheni dolgos életének, a sors által megadott 96 évének fadaralmait.

Farkas L. Gyula

Most Szabó Ivánt szúrta ki
„A magam székeley módján”
- vallja Dr. Csíky László

Nem tudja az ember, hogyan kezdje dr. Csíky László bemutatását. Szakmája szerint orvos, és Szentesen él. Tíz éve a francia olimpiai keret vezető sportorvosaként hívták Párizsba. Egyébként valamikor NB I-es válogatott kalapácsvető volt, majd atlétikaedző, és 11 országos bajnokot nevelt ki. Egy ideje egyre inkább szobrászművészként ismerik. Nem csak Szentesen, nem csak Magyarországon, Franciaországon és Belgiumban is. Karikatúraszobraiból az itthoni sikerek után idén októberben a párizsi Magyar Intézet rendezett nagysikerű kiállítást – ahová 50 szentesi műve

szetpártolója is elkísérte. A franciák odavoltak a szobroktól. A Grevan Panoptikum érdeklődik művei iránt, s a franciaországi Uborka-alakokat készítő Guignol-csoport javaslatára a Canal + tévéadó rendelt szobraiból. Georges Simenonról készített portréja annyira megtetszett a belga kultuszminiszternek, hogy Liège-be 200 alkotást bemutató világtárlatra küldött felkérést a szentesi orvosnak. És arról is szó van, hogy az 1996-os világkiállítás külföldi diszvendégei az ő keze nyomán látják majd meg magukat egy Ópusztaszeri Csíky-panoptikumban.

Ön politikusokról, közéleti személyiségekről készített portrékat, és nem jellemző, hogy kedveskedne kiválasztottainak. Előfordult-e már, hogy a modell megsértődött?

A munkám során eddig háromféle emberrel találkoztam. Voltak, akik őszintén és felszabadultan nevettek karikatúra-képmásukon. Mások – és

ez egy eléggé széles réteg – tudták, hogy a dolgon illik mosolyogni, s kelletlenül de együtt mulattak a többiekkel. Am közben időnként ki-ki villant rám a szemük, s az is előfordult, hogy aztán négy szemközt keresetlen szavakkal illeltek. Végül pedig voltak olyanok is, akik halálosan megsértődtek. Egy életre.

Megfigyelte-e már, hogy

mit szólnak az asszonyok a férjek karikatúrájához?

Érdekes módon sokkal jobban tisztában vannak azzal, hogy a karikatúra miért lett olyan, amilyen. A férj gyakran nem ismeri fel magát, az asszony viszont látja, milyen erős a szobor ironikus sugallata. Általában az a tapasztalatom, hogy a nők sokkal tárgyilagosságabbak saját magukkal és

másokkal szemben, mint a férfiak.

Próbálkozott-e már asszonyi karikatúrákkal?

Óh! Az egy egészen más világ, bár abban is megvannak a karikírozható, jellegzetes vonások: a fölfelé kerekedő pisze orr, a kis szűrés mellek, a remegő far. Van viszont egy asszony, akit nagyon keményen „megfogtam”. Margaret Thatcher az, akinek egyik kijelentésével mi magyarok bizonyos minősítést nyertünk – s ez benem erős angolszász-undort keltett akkor (bár a tanult kultúrám angol, s jól beszélem a nyelvet is). Hát kiemeltém azokat a vonásait, amelyek oly keménnyé és oly visszasan hatá-

rozottá teszik. Ez a Thatcher-szobor aztán több kiállításon nagy sikerrel szerepelt.

Szokott-e másnak is így replikázni? Van-e politikai mondanója a karikatúráknak?

Azt nem hiszem, hogy bármikor is a bosszú vezetett volna az alkotásra. Ami a politikát illeti, én se KISZ-tag nem voltam, se párttag. A jóisten megengedte, hogy a magam individualista székeley módján töltssem életem. Egyébként, pedig, igen: van politikai mondanó. Hiszen, Sommerset Maughammal szólva a politika nem erkölcsi kategória. Aki a csúcsra kerül, az nem az emberi értékre alapján kerül oda – ennek egészen más mechanizmusa

van. Azt hiszem, a politikában csak viszonylagosan lehet becsületes az ember, így tehát a politikus is hús-vér ember, akinek nemcsak az eszmei fenség ülhet ki az arcára, de emberi gyengesége is. Sőt, a kettő sokszor elválaszthatatlan egymástól.

Ki lesz a következő? Kiszúrt-e már magának valakit a politikusok közül?

Igen, Szabó Ivánt! Az a hiúan előrefésült haj, az a tíz-húsz száz zsíros hajacska, úgy érzem sok mindenről árulkodik.

Vajon a felemelő, a megható pillanatot lehet-e karikírozva ábrázolni?

Ez olyan kérdés, amely a művészet legősibb gyökereihez vezet vissza az alkotót. Karikatúrisztikus szobrok mindig is voltak, még az istenábrázolásokban is. De az ősi forráshoz csak az képesek vissza nyúlni, akiknek Isten, vagy a természet készséget és megérzést adott hozzá. Én ezért igen nagy alázattal vagyok minden igazi alkotó hajlam és szándék előtt. Egyáltalán nem a gőg vagy a büszkeség vezet, amikor az anyaghoz nyúlunk. Minden idegszámmal úgy próbálom láthatóvá tenni azt a bizonyos csodát, ami bennünk él, ahogy orvosként is, aki azzal a szorongással áll a beteg ágya mellett, hogy, jaj, ugye tudok segíteni, jaj, ugye nem hibázok, jaj, ugye sikerül...

S. P. S.